

ЗАТВЕРДЖЕНО

**рішенням Ради адвокатів України №183
від «27» липня 2013 року**

**Порядок дій
з питань забезпечення гарантій
адвокатської діяльності, захисту
професійних і соціальних прав адвокатів**

Київ – 2013

Порядок дій з питань забезпечення гарантій адвокатської діяльності, захисту професійних і соціальних прав адвокатів (далі – Порядок) визначає перелік дій членів Ради адвокатів регіону та Комітету захисту прав та гарантій адвокатської діяльності щодо здійснення законодавчо закріплених повноважень: сприяння забезпеченню гарантій адвокатської діяльності, захисту професійних і соціальних прав адвокатів. Порядок розроблено на виконання норм Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Положення про Комітет захисту прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності, рішень Ради адвокатів України.

Дія Порядку поширюється на територію на якій провадяться дії за участю представників Ради адвокатів регіонів, представників Комітету.

Ради адвокатів Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя (далі – ради адвокатів регіонів) у разі отримання від правоохоронних органів повідомлення щодо затримання адвоката (незалежно від адреси його робочого місця, зазначеного в Єдиному реєстрі адвокатів України) зобов'язуються вжити усіх передбачених Законом заходів, спрямованих на забезпечення гарантій адвокатської діяльності та захисту прав адвоката, а також забезпечити обов'язкову присутність представника ради адвокатів регіону при проведенні окремих слідчих дій чи застосуванні будь-яких заходів кримінального провадження стосовно адвоката.

Рада адвокатів регіону, отримавши повідомлення про затримання адвоката, за межами регіону, де він має адресу робочого місця за даними Єдиного реєстру адвокатів України, невідкладно інформує про таке повідомлення раду адвокатів регіону, на території якої затримано адвоката, з метою вжиття останньою відповідних заходів реагування.

Про кожний випадок порушення гарантованих законом прав адвоката рада адвокатів регіону інформує Національну асоціацію адвокатів України та Комітет по захисту прав та гарантій адвокатської діяльності.

При здійсненні дій щодо забезпечення гарантій адвокатської діяльності, захисту професійних і соціальних прав адвокатів, передбачених цим Порядком, Уповноважений представник Ради/Комітету, голова Комітету, заступники голови, секретар, представники Комітету кожного регіону керуються Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», іншими законодавчими актами України, Правилами адвокатської етики, рішеннями Ради адвокатів України.

1. Значення термінів, що вживаються у Порядку

- 1.1. *Рада* – Рада адвокатів регіону.
- 1.2. *Комітет* – Комітет захисту прав та гарантій адвокатської діяльності.
- 1.3. *Професійні права* – професійні права адвоката, визначені статтею 20 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».
- 1.4. *Професійні Гарантії* – гарантії адвокатської діяльності, визначені статтею 23 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

- 1.5. *Дії* – рекомендовані Порядком дії голови Комітету, заступників голови Комітету, секретаря Комітету, представників Комітету кожного регіону щодо здійснення законодавчо закріплених повноважень Комітету, зазначених у преамбулі Порядку.
- 1.6. *Повідомлення про процесуальні дії* – письмові повідомлення від службової особи, яка буде проводити обшук чи огляд житла, іншого володіння адвоката, адвокатського бюро/об'єднання, приміщень, де він здійснює адвокатську діяльність, тимчасового доступу до речей і документів адвоката, або буде проводити інші слідчі та/або процесуальні дії відносно вказаних у цьому пункті осіб.
- 1.7. *Повідомлення про порушення професійних прав* – повідомлення від адвоката про порушення його Професійних прав та/або Професійних гарантій з проханням щодо реагування.
- 1.8. *Речі і документи, до яких заборонений доступ* - визначені **статтею 161** Кримінального процесуального кодексу України, листування або інші форми обміну інформацією між захисником та його клієнтом або будь-якою особою, яка представляє його клієнта, у зв'язку з наданням правової допомоги, об'єкти, які додані до такого листування або інших форм обміну інформацією.

2. Дії при отриманні Радою/Комітетом повідомлення від службової особи, яка буде проводити обшук чи огляд житла, іншого володіння адвоката, приміщень, де він здійснює адвокатську діяльність, тимчасового доступу до речей і документів адвоката.

- 2.1. При отриманні Радою/Комітетом Повідомлення про процесуальні дії, голова Ради/Комітету забезпечують участь члена Ради/Комітету у відповідній процесуальній дії.
- 2.2. Уповноважений член Ради/Комітету невідкладно повинен підтвердити можливість своєї присутності на відповідній процесуальній дії або негайно повідомити про причину неможливості своєї присутності, якщо така причина є поважною.
- 2.3. Уповноважений член Ради/Комітету повинен вчасно прибути у зазначені в Повідомленні про процесуальні дії місце й час для проведення процесуальної дії, після чого невідкладно проінформувати про це Голову Ради/Комітету або його заступника.
- 2.4. Уповноважений член Ради/Комітету зобов'язаний проінформувати Голову Ради/Комітету про початок процесуальної дії, або відмову службової особи від її проведення.
- 2.5. Уповноважений член Ради/Комітету перед початком слідчої дії зобов'язаний отримати копію/фотокопію ухвали слідчого судді про проведення відповідної процесуальної дії та перевірити відповідність її змісту вимогам Кримінального процесуального кодексу України та Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

- 2.6. У випадку не зазначення в ухвалі слідчого судді переліку речей, документів, що планується відшукати, виявити чи вилучити під час проведення слідчої дії, тобто, встановлення порушення вимог частини другої статті 23 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», уповноважений член Ради/Комітету повідомляє службову особу, яка проводить слідчу дію про відсутність правових підстав для проведення обшуку чи огляду житла, іншого володіння адвоката, приміщень, де він здійснює адвокатську діяльність, тимчасового доступу до речей і документів адвоката.
- 2.7. З метою забезпечення дотримання вимог Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» щодо збереження адвокатської таємниці під час проведення відповідної процесуальної дії Уповноважений член Ради/Комітету має право:
- 2.7.1. з'ясувати у адвоката/уповноваженої особи адвокатського об'єднання про наявність речей, документів, які планується виявити відповідно до ухвали слідчого судді у приміщенні/володінні адвоката;
  - 2.7.2. з'ясувати, чи містять зазначені речі і документи, в тому числі носії інформації, предмет адвокатської таємниці, **чи віднесені вони до речей і документів доступ до яких заборонений, відповідно до статті 161 КПК України;**
  - 2.7.3. у разі наявності у приміщенні /володінні адвоката речей , у тому числі носіїв інформації /документів, відшукуваних відповідно до ухвали слідчого судді:
    - якщо останні складають предмет адвокатської таємниці, запропонувати службовій особі, яка виконує слідчу дію, з метою дотримання вимог Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», надати адвокату можливість отримати від клієнта згоду на зняття з зазначених речей, в тому числі носіїв інформації /документів статусу адвокатської таємниці та надання дозволу на передачу документів/речей, в тому числі носіїв інформації, особі, яка проводить слідчу дію. У випадку відсутності згоди клієнта адвоката, зазначити у протоколі слідчої дії про порушення вимог статей 22, 23 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»;
- 2.8. Уповноважений член Ради/Комітету при проведенні слідчої дії повинен попередити службову особу, яка проводить слідчу дію, про необхідність неухильного дотримання гарантій адвокатської діяльності та забезпечити унеможливлення порушення адвокатської таємниці щодо інших предметів та документів, які знаходяться у приміщенні/володінні адвоката та не зазначені в ухвалі слідчого судді. У випадку недотримання службовою особою, вимог закону щодо збереження адвокатської таємниці, про що уповноважений член Ради/Комітету зазначає в протоколі процесуальної дії.

- 2.9. З метою забезпечення унеможливлення порушення гарантій на збереження адвокатської таємниці, Уповноважений член Ради/Комітету опечатує доступ до приміщення, речей, у тому числі електронних носіїв інформації та/або документів комп'ютерної техніки (портативних комп'ютерних пристроїв), мобільних телефонів тощо, доступ до яких заборонено відповідно до **вимог статті 161 КПК України**.
- 2.10. Уповноважений член Ради/Комітету повинен виконувати обов'язки та користуватися правами учасника процесуальної дії, які визначені відповідним процесуальним законом.
- Крім того, але не виключно, у ході слідчої/процесуальної дії, Уповноважений член Ради/Комітету має право:
- ставити запитання присутнім на слідчій/процесуальній дії,
  - подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення процесуальної дії, що зазначаються у протоколі процесуальної дії;
  - фіксувати обставини відповідної слідчої/процесуальної дії шляхом здійснення аудіо-\відеозапису подій, складання відповідних актів;
  - опитувати присутніх на слідчій/процесуальній дії;
  - оскаржувати протиправні дії службових осіб, які беруть участь у проведенні слідчої/процесуальної дії;
  - отримувати копії відповідних процесуальних документів.
- 2.11. Уповноважений член Ради/Комітету вживає всіх необхідних заходів для забезпечення встановлених законодавством гарантій адвокатської діяльності.
- 2.12. Уповноважений член Ради/Комітету, в межах чинного законодавства, повинен ознайомитися з протоколом проведення відповідної процесуальної дії, внести до нього свої зауваження (за їх наявності), та/або отримати його копію (фотокопію).
- 2.13. Після закінчення процесуальної дії, Уповноважений член Ради/Комітету повинен невідкладно проінформувати про це Голову Ради/Комітету/або його заступника/секретаря та повідомити про виявлені порушення Професійних прав адвоката та/або Професійних гарантій адвокатської діяльності.
- 2.14. Протягом 2-х робочих днів з моменту проведення процесуальної дії, Уповноважений член Ради/Комітету повинен подати до Ради/Комітету письмовий звіт, з обов'язковим зазначенням: відомостей про адвоката/адвокатського бюро/ адвокатського об'єднання щодо яких було проведено відповідну процесуальну дію, реквізитів ухвали про проведення процесуальної дії, реквізитів протоколу про проведення процесуальної дії, переліку осіб, що приймали участь у процесуальній дії, результати, виявлені факти порушення вимог Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» щодо адвокатської таємниці під час проведення процесуальної дії, порушення професійних прав та/або професійних гарантій адвоката. Відповідальним за приймання, зберігання та облік таких письмових звітів є секретар Ради/Комітету.

- 2.15. Обмін повідомленнями між Головою/ заступником/секретарем, Уповноваженим членом Ради/Комітету, під час участі у процесуальних діях, здійснюється за допомогою телефонного / електронного зв'язку.
- 2.16. Голова Ради/Комітету може прийняти рішення про участь декількох Уповноважених членів Ради/Комітету у відповідній процесуальній дії, призначивши відповідальну особу з їхнього числа. Члени Ради/Комітету діють у вищезазначеному порядку, та повинні виконувати вказівки відповідальної особи. При присутності декількох членів Ради/Комітету на процесуальній дії, обов'язки, передбачені п. п. 2.9., 2.10. цього розділу поширюються тільки на відповідальну особу.
- 2.17. При отриманні Радою/Комітетом Повідомлення про процесуальні дії, або іншої інформації про проведення відповідної процесуальної дії щодо адвоката, зазначеної у ст. 23 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», у час коли така дія проводиться, або коли фізично неможливо прибути у зазначені в такому повідомленні місце й час, Голова Ради/Комітету вживає заходів щодо усунень порушень прав адвокатів та процесуального закону.
- 2.18. Голова Ради/Комітету може прийняти рішення про особисту присутність на відповідній процесуальній дії самостійно, або разом з Уповноваженим членом/членами Ради/Комітету. При цьому Голова Ради/Комітету або його заступник діють у відповідності з положеннями цього розділу Порядку.

3. Дії при отриманні Радою/Комітетом повідомлення від адвоката про порушення його Професійних прав та Професійних гарантій

- 3.1. При отриманні Радою/Комітетом повідомлення про порушення професійних прав, Голова Ради / Комітету терміново приймають рішення про доцільність прибуття члена Ради/Комітету у відповідне місце.
- 3.2. Член Ради/Комітету невідкладно повинен прибути у відповідне місце, та вжити вичерпних заходів щодо з'ясування всіх обставин події, з якою пов'язане повідомлення, а також фактів порушення професійних прав та/або Професійних гарантій адвокатської діяльності.
- 3.3. Член Ради/Комітету при прибутті на місце повинен на підтвердження повноважень, визначених законом, пред'явити посвідчення члена Ради/Комітету, попередити особу, яка вчиняє порушення професійних прав/ гарантій адвокатської діяльності, про необхідність припинення неправомірних дій щодо адвоката, необхідність неухильного дотримання гарантій адвокатської діяльності та забезпечення адвокатської унеможливлення порушення адвокатської таємниці.
- 3.4. На виконання повноважень, член Ради/Комітету користується правами, передбаченими пунктами 2.7-2.10 цього Порядку.

3.5. Протягом 2-х робочих днів з моменту виїзду у відповідне місце, член Ради/Комітету повинен подати до Ради/Комітету письмовий звіт про такий виїзд.

4. Дії при отриманні Радою/Комітетом повідомлення від адвоката про відмову в наданні інформації на адвокатський запит, несвочасне або неповне надання інформації, надання інформації, що не відповідає дійсності.

- 4.1. При отриманні Радою/Комітетом повідомлення адвоката про порушення відносно нього вимог статті 24 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Голова Ради/Комітету або його заступник протягом 2-х робочих днів, передають таке повідомлення для попередньої перевірки Уповноваженому члену Ради.
- 4.2. Отримавши повідомлення адвоката про порушення відносно нього вимог статті 24 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» відмову, Уповноважений член Ради протягом п'яти робочих днів проводить попередню перевірку повідомлення. При проведенні перевірки Уповноважений член Ради має право звернутись до адвоката, від якого надійшло повідомлення, для отримання необхідних відомостей та/або документів, що стосуються цього повідомлення, а також звертатись до органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб, підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності та підпорядкування, громадських об'єднань з метою отримання необхідної інформації.
- 4.3. У разі наявності правових підстав для складення Уповноважений член Ради готує протокол про адміністративне правопорушення, та разом з матеріалами передає його на розгляд на підписання Голови Ради. Уповноважений член Ради, голова Ради/Комітету діє в подальшому виключно у порядку та строки, передбачені Кодексом України про адміністративні правопорушення та Порядком складання адміністративних протоколів, затвердженим Радою адвокатів України.
- 4.4. У разі відсутності правових підстав для складення ним протоколу про адміністративне правопорушення, зазначеного у п. 4.3. цього розділу, Уповноважений член Ради протягом п'яти робочих днів письмово повідомляє про це адвоката, від якого надійшло повідомлення. Повідомлення про відмову та матеріали його попередньої перевірки залишаються у Раді/Комітеті.
- 4.5. При отриманні Радою повідомлення про відмову, Голова Ради може прийняти рішення про проведення попередньої перевірки цього повідомлення особисто. У цьому разі Голова Ради діє відповідно до п. п. 42. – 45. цього розділу.
- 4.6. Відповідальним за приймання, зберігання та облік Повідомлень про відмову, матеріалів їх попередньої перевірки, висновків попередньої перевірки, матеріалів справ про адміністративне правопорушення є

Секретар Ради, який зобов'язаний надати відповідне повідомлення та/або матеріали для ознайомлення Члену Ради на його прохання, Секретар має вести облік випадків отримання Членами Ради на ознайомлення відповідних повідомлень та/або матеріалів.

5. Прикінцеві положення

- 5.1. При здійсненні дій, передбачених розділами 2, 4 цього Порядку, Голова Ради/Комітету або його заступник можуть прийняти рішення про залучення до таких дій представників місцевих, всеукраїнських і міжнародних громадських об'єднань, державних органів, установ, організацій, в тому числі правоохоронні органи та суб'єкти охоронної діяльності. Залучення таких представників та взаємодія з ними не повинні порушувати положення чинного законодавства та Правила адвокатської етики.
- 5.2. У випадках, що не передбачені цим Порядком, Голова, його заступник, секретар та члени Ради/Комітету керуються положеннями чинного законодавства, Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» Правил адвокатської етики, актів органів адвокатського самоврядування.
- 5.3. Зміни та доповнення до цього Порядку приймаються Радою адвокатів України.